Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0133

2024 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas: ES bendrasis biudžetas – Europos ombudsmenas

1. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, VIII skirsnis – Europos ombudsmenas (2025/2153(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0153/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno 2024 m. metinę veiklos ataskaitą ir jo 2024 finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą,

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų metinę ataskaitą dėl 2024 finansinių metų biudžeto vykdymo kartu su institucijų atsakymais [3],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[4],

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnio 10 dalį ir 317, 318 ir 319 straipsnius,

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
4 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[5], ypač į jo 59, 118, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[6], ypač į jo 268 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 102 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0054/2026),

1. patvirtina Europos ombudsmenei, kad 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas toliau pateikiamoje rezoliucijoje;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama jo dalis, Europos ombudsmenei, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, Audito Rūmams, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui ir Europos išorės veiksmų tarnybai bei pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

---

5 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

2. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento rezoliucija su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, VIII skirsnis – Europos ombudsmenas, dalį (2025/2153(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, VIII skirsnis – Europos ombudsmenas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 102 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0054/2026),

A. kadangi vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija nori pabrėžti, jog ypač svarbu toliau stiprinti Sąjungos institucijų demokratinį teisėtumą didinant skaidrumą ir atskaitomybę, įgyvendinant rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymo koncepciją, užtikrinant patikimą, veiksmingą ir į rezultatus orientuotą finansinį valdymą ir gerą žmogiškųjų išteklių valdymą;

B. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 straipsnyje numatyta, kad Europos ombudsmenas (toliau – Ombudsmenas), kurį renka Europos Parlamentas, turi įgaliojimus priimti bet kurio Sąjungos piliečio arba bet kurio fizinio ar juridinio asmens, gyvenančio ar turinčio registruotą buveinę valstybėje narėje, skundus dėl netinkamo administravimo atvejų Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų veikloje, išskyrus Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (ESTT), kai jis vykdo teismines funkcijas, šiuos skundus nagrinėti ir apie juos pranešti;

C. kadangi 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento reglamentu (ES, Euratomas) 2021/1163[1] nustatomos ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančios nuostatos ir bendrosios sąlygos (Europos ombudsmeno statutas),

D. kadangi po to, kai 2024 m. gruodžio 17 d. Parlamentas išrinko naują ombudsmenę, ji 2025 m. vasario 27 d. buvo prisaikdinta, užtikrinant ombudsmeno įgaliojimų tęstinumą ir veiksmingą vykdymą skatinant skaidrumą, gerą administravimą ir piliečių teises Sąjungos institucijose;

E. kadangi siekiant išsaugoti visuomenės pasitikėjimą Ombudsmeno,

---

[1] OL L 253, 2021 7 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1163/oj.

kaip Sąjungos gero administravimo sergėtojo, vaidmeniu labai svarbu išlaikyti aukščiausius institucinio nepriklausomumo standartus ir vengti bet kokio favoritizmo skiriant vyresniuosius pareigūnus;

F. kadangi po Reglamento (ES, Euratomas) 2021/1163 priėmimo ombudsmenė 2023 m. birželio 21 d. patvirtino peržiūrėtas jo įgyvendinimo nuostatas[2];

1. pažymi, kad Ombudsmeno biudžetas patenka į DFP 7 išlaidų kategoriją „Europos viešasis administravimas“, kurią 2024 m. iš viso sudarė 13,3 mlrd. EUR, t. y. 6,9 proc. Sąjungos biudžeto išlaidų; pažymi, kad Ombudsmeno biudžetas sudarė 0,10 % DFP 7 kategorijos asignavimų;

2. pažymi, kad Audito Rūmai savo 2024 finansinių metų metinėje ataskaitoje (toliau – Audito Rūmų ataskaita) išanalizavo 70 išlaidų kategorijos „Administravimas“ operacijų imtį – tiek pat kaip 2023 m.; pažymi, kad Audito Rūmai taip pat nurodo, kad administracines išlaidas sudaro išlaidos žmogiškiesiems ištekliams, įskaitant išlaidas pensijoms, kurios 2024 m. sudarė apie 69 proc. visų administracinių išlaidų, taip pat išlaidos pastatams, įrangai, energijai, komunikacijai ir informacinėms technologijoms (IT), ir kad jų daugelio metų darbo patirtis rodo, jog apskritai šios išlaidos yra nedidelės rizikos išlaidos;

3. pažymi, kad 16 iš 70 operacijų (t. y. 23 proc.) buvo klaidų, tačiau Audito Rūmai, remdamiesi penkiomis kiekybiškai įvertintomis klaidomis, apskaičiavo, kad klaidų lygis nesiekia reikšmingumo ribos; pažymi, kad Audito Rūmų ataskaitoje nenustatyta jokių konkrečių su Ombudsmenu susijusių problemų;

Biudžeto ir finansų valdymas

4. pažymi, kad 2024 m. Ombudsmeno biudžetas siekė 13 843 160 EUR, t. y. buvo 630 713 EUR (t. y. +4,77 proc.) didesnis, palyginti su 2023 m.; remdamasis Ombudsmeno atsakymais į Biudžeto kontrolės komiteto pateiktą klausimyną dėl 2024 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo (toliau – klausimynas), pažymi, kad šis padidėjimas daugiausia susijęs su atlyginimų koregavimu;

5. pažymi, kad dėl 2024 finansiniais metais vykdytos biudžeto stebėsenos biudžeto įvykdymo lygis buvo 97,55 proc., t. y. 2,16 proc. didesnis nei 2023 m.; pažymi, kad į šį lygį įtraukti iš 2024 m. į 2025 m. perkelti asignavimai; pažymi, kad aptariamais metais mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 97,08 proc., t. y. 0,50 proc. mažesnis, palyginti su 2023 m.; pažymi, kad perkeltų asignavimų (C8 asignavimai) suma padidėjo 29,60 proc., t. y. nuo 304 550 EUR 2023 m. iki 394 667 EUR 2024 m.; pažymi, kad

---

[2] OL C, C/2023/161, 2023 10 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/161/oj.

pagerėjo iš ankstesnių metų automatiškai perkeltų asignavimų įvykdymo lygis, kuris 2024 m. buvo 76,59 proc., palyginti su 73,27 proc. 2023 m.; vis dėlto pažymi, kad šis lygis išliko žemas, palyginti su 2022 m. (92,59 proc.), ir pakartoja savo raginimą Ombudsmenui dėti daugiau pastangų siekiant pagerinti šį lygį;

6. pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas atliko 9 biudžeto perkėlimus pagal Finansinio reglamento 29 straipsnį, o tai iš viso sudaro 280 500 EUR arba 2,02 proc. tų finansinių metų asignavimų, palyginti su 1,8 proc. 2023 m.; pažymi, kad šie perkėlimai buvo reikalingi siekiant padidinti įvairių biudžeto eilučių, pvz., susijusių su valymu, priežiūra ir suvartota energija (+41 proc.), komandiruočių išlaidomis (+38,60 proc.) ir informatika (+24,80 proc.); pažymi, kad 2024 m. ombudsmenas žymiai sumažino išlaidas vertimams, sėkmingai integravęs dirbtinį intelektą (DI) į Ombudsmeno interneto svetainės vertimo procesus; pažymi, kad taip sutaupytos lėšos buvo panaudotos kitoms sritims stiprinti atliekant biudžeto perkėlimus;

7. su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmeno 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje (toliau – metinė ataskaita) nurodyta, jog 2024 m. visi mokėjimai buvo atlikti per teisės aktuose nustatytą 30 dienų terminą; be to, pažymi, kad vidutinis sąskaitų faktūrų apmokėjimo laikas buvo 13,20 dienos, o tai yra jis trumpesnis nei 2023 m. (13,50 dienos); atkreipia dėmesį į tai, kad Ombudsmenui perėjus prie naujos finansų ir apskaitos sistemos (SUMMA) Ombudsmeno prašoma sumokėti 200 000 EUR už prieigos prie tos sistemos teises, t. y. tokią pačią sumą, kokios pašoma sumokėti kitų, daug didesnių Sąjungos institucijų, organų, įstaigų ir agentūrų; pažymi, kad ši suma yra dvigubai didesnė už Ombudsmeno biudžetą, skirtą tokio tipo paslaugoms; ragina Komisiją rasti sprendimą, pagal kurį Ombudsmenas galėtų naudotis SUMMA už kainą, proporcingą Ombudsmeno veiklos dydžiui; ragina sukurti skaidrų, objektyvų ir proporcingą prieigos prie bendrų įmonių finansų sistemų išlaidų modelį, pagal kurį mokesčiai atspindėtų atitinkamos institucijos, organo, įstaigos ar agentūros dydį, biudžetą ir naudotojų skaičių, kad būtų išvengta neproporcingos naštos mažesniems naudotojams ir užtikrintas finansų valdymo įsipareigojimų laikymasis, nepakenkiant jų pagrindiniams įgaliojimams skirtiems ištekliams;

8. pažymi, kad 2024 m. dėl Rusijos neteisėto agresijos karo prieš Ukrainą poveikio toliau buvo daromas spaudimas Ombudsmeno biudžetui; pažymi, kad Ombudsmenui didžiausią poveikį turėjo energijos sąnaudų padidėjimas; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad siekiant reaguoti į šį padidėjimą Ombudsmeno Parlamentui mokama fiksuotoji suma už nuomos mokesčius turėjo būti perskaičiuota; pažymi, kad dėl to 2024 m. Ombudsmeno faktinės išlaidos energijai padidėjo 75 proc., t. y. nuo 168 900 EUR 2023 m. iki 295 400 EUR 2024 m.; atsižvelgdamas į atsakymus į klausimyną pažymi, kad Ombudsmenas mano, jog infliacinio spaudimo ir su atlyginimais nesusijusių išlaidų apribojimo iki ne daugiau kaip 2 proc., palyginti

su ankstesniais metais, bendras poveikis daro įtaką Ombudsmeno biudžeto ilgalaikiam tvarumui; pabrėžia, kad toks spaudimas, jei į jį nebus tinkamai reaguojama, gali pakenkti Ombudsmeno veiklos išlaidų veiksmingumui, nuspėjamumui ir tvarumui; pripažįsta, kad visos Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros, sudarydamos sutartis su paslaugų teikėjais, turi gerinti savo biudžeto valdymą, be kita ko, atsižvelgdamos į kainų nepastovumą, ypač energetikos sektoriuje; pabrėžia, kad biudžetinė drausmė turi būti suderinta su realistiškais išlaidų vertinimais, kad būtų apsaugoti mokesčių mokėtojų pinigai, kartu išlaikant veiklos tęstinumą;

9. pažymi, kad 2024 m. biudžetas, skirtas darbuotojų komandiruotėms, buvo 120 000 EUR (tokia pati suma kaip ir 2023 m.); vis dėlto pažymi, kad 2024 m. biudžeto straipsnis, skirtas komandiruotėms, buvo padidintas +38,60 proc. vidaus pervedimu (-ais); atkreipia dėmesį į Ombudsmeno paaiškinimą, kad šis padidinimas buvo būtinas dėl infliacijos ir apgyvendinimo išlaidų padidėjimo, būtinų Ombudsmeno komandiruočių skaičiaus padidėjimo ir biudžeto įverčių, pagrįstų ankstesnių metų, kai kelionės buvo ribojamos dėl COVID-19 pandemijos, įverčiais; pažymi, kad pradinis Ombudsmeno komandiruočių biudžetas 2024 m. liko toks pat kaip ir ankstesniais metais (2022 ir 2023 m.), t. y. 35 000 EUR; pažymi, kad po to, kai biudžetas buvo padidintas vidaus pervedimais, 2024 m. faktinės išlaidos, susijusios su Ombudsmeno komandiruotėmis, iš viso sudarė 41 326 EUR[3]; ragina parengti realistiškesnes pradines kelionių biudžeto prognozes, kad būtų kuo labiau sumažinta priklausomybė nuo didelių perkėlimų metų viduryje ir užtikrintas stabilus finansų planavimas;

Vidaus valdymas, veiklos rezultatai ir vidaus kontrolė

10. pažymi, kad Ombudsmenas aukšto lygio strategijos „2024 m. link“ tikslus susiejo su devyniais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais (PVRR), kuriuos sudaro 17 komponentų, kaip nustatyta Ombudsmeno 2024 m. metiniame valdymo plane; pažymi, kad 2024 m. 13 iš šių PVRR komponentų buvo pasiekti arba viršyti;

11. atkreipia dėmesį į tai, kad 2024 m. Ombudsmenas išnagrinėjo 2264 naujus skundus (2023 m. – 2392), pradėjo 411 tyrimų (2023 m. – 392), įskaitant 49 viešosios svarbos tyrimus (2023 m. – 56), baigė 421 tyrimą (2023 m. – 372) ir nagrinėjo didelį skundų dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais skaičių, kuris padidėjo nuo 167 skundų 2023 m. iki rekordiškai didelio skaičiaus – 212 skundų 2024 m. (160 iš jų buvo išnagrinėti atlikus tyrimus ir 193 iš jų buvo baigti tirti);

---

3 https://www.ombudsman.europa.eu/lt/doc/declarations-and-transparency/lt/196382 ir https://www.ombudsman.europa.eu/lt/doc/declarations-and-transparency/lt/198831.

12. giria Ombudsmeną už tai, kad jis sutrumpino laiką, kurio reikia dokumentams tvarkyti įvairiais procedūros lygmenimis, pvz., vidutinį skundo nagrinėjimo laiką (nuo 39 dienų 2023 m. iki 36 dienų 2024 m.) arba vidutinį skundo nagrinėjimo pagal įgaliojimus laiką (nuo 91 dienų 2023 m. iki 86 dienų 2024 m.); vis dėlto pažymi, kad vidutinis laikas, kurio reikia byloms, susijusioms su galimybe visuomenei susipažinti su dokumentais, užbaigti gerokai pailgėjo – nuo 42 dienų 2023 m. iki 85 darbo dienų 2024 m.; pažymi, kad Ombudsmenas viršijo savo tikslą (100 proc.) dėl bylų išnagrinėjimo rodiklio (t. y. užbaigtų bylų skaičiaus palyginti su per metus užregistruotų naujų bylų skaičiumi); vis dėlto apgailestauja, kad vidutinis tyrimo atlikimo laikas 2024 m. išliko ilgas (165 dienos, palyginti su 165 dienomis 2023 m.), o tai gerokai viršija nustatytą 150 dienų tikslą; rekomenduoja Ombudsmenui toliau tobulinti pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, susijusius su bylų nagrinėjimo trukme, geriau atsižvelgiant į skirtingą bylų sudėtingumą, kad būtų užtikrintas realistiškesnis, prasmingesnis ir labiau į veiksmingumą orientuotas veiklos rezultatų vertinimas; pripažįsta, kad sudėtingiems atvejams, ypač susijusiems su keliomis institucijomis, organais, įstaigomis ar agentūromis, gali prireikti ilgesnio nagrinėjimo laiko; vis dėlto pabrėžia, kad pernelyg didelis vėlavimas nagrinėjant atvejus dėl galimybės susipažinti su dokumentais kenkia piliečių teisėms ir visuomenės pasitikėjimui Sąjungos administracija apskritai; ragina parengti planą, kaip spręsti šių vėlavimų problemą, ir siūlo dalį lėšų, sutaupytų vertimui naudojant dirbtinį intelektą, nukreipti į tyrimų grupių stiprinimą, ypač visuomenės prieigos atvejais; su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmeno ataskaitoje Parlamentui dėl tolesnių priemonių, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (toliau – tolesnių veiksmų ataskaita), nurodyta, kad vienas iš naujai išrinktos ombudsmenės pagrindinių strateginių tikslų yra stiprinti bendradarbiavimą ir dialogą su Sąjungos institucijomis, organais, įstaigomis ir agentūromis, siekiant galiausiai sutrumpinti tyrimams atlikti reikalingą laiką;

13. dėl išvadų pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas pateikė pasiūlymą dėl sprendimo 14 bylų ir rekomendacijas trijose bylose, susijusiose su galimybe visuomenei susipažinti su dokumentais; atkreipia dėmesį į pažangą, susijusią su teigiamais Sąjungos institucijų, organų, įstaigų ar agentūrų atsakymais į Ombudsmeno pasiūlymus pagerinti jų administravimą: bendras pritarimo lygis 2024 m. siekė 82 proc. (palyginti su 81 proc. 2023 m.), į šį rodiklį įtrauktos ir 2023 m. baigtos bylos; ragina Ombudsmeną parengti tikslinį veiksmų planą, kuriuo būtų siekiama nustatyti ir pašalinti dažniausiai pasitaikančias priežastis, kuriomis grindžiami likę nepriimti pasiūlymai, ir prašo Ombudsmeno toliau dirbti siekiant užtikrinti aukštą atitikties jo išvadoms, rekomendacijoms ir pasiūlymams lygį;

14. vertina tolesnes Ombudsmeno 2024 m. pastangas didinti piliečių informuotumą ir supratimą apie jo įgaliojimus; atsižvelgdamas į tai

su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į tai, kad skundų, patenkančių į įgaliojimų aprėptį, dalis padidėjo nuo 33 proc. 2022 m. ir 37 proc. 2023 m. iki 39 proc. 2024 m.; taip pat pažymi, kad, remiantis tolesnių veiksmų ataskaita, vienas iš naujų Ombudsmeno strateginių tikslų yra pradėti tikslinę komunikacijos veiklą, siekiant užtikrinti, kad piliečiai, kuriems reikia Ombudsmeno pagalbos, žinotų apie savo teisę ir naudotųsi jo paslaugomis; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad dėl to tikėtinas skundų skaičiaus padidėjimas, dėl kurio reikės peržiūrėti ir pritaikyti darbo metodus bei daugiau naudoti skaitmenines priemones, visų pirma dirbtinį intelektą, siekiant toliau racionalizuoti skundų nagrinėjimo procesą; ragina Ombudsmeną įvertinti galimą numatomo skundų skaičiaus padidėjimo poveikį biudžetui ir žmogiškiesiems ištekliams ir nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie šiuo klausimu padarytą pažangą;

15. pripažįsta Ombudsmeno pastangas ir teigiamą poveikį etikos, skaidrumo ir atskaitomybės srityse 2024 m., ypač dėl tyrimų, susijusių su įvairiomis Sąjungos institucijomis, organais, įstaigomis ir agentūromis; pažymi, kad didžioji dalis šių tyrimų (65 proc.) 2025 m. buvo susijusi su Komisija;

16. visų pirma atkreipia dėmesį į Ombudsmeno tyrimus: i) dėl to, kaip Taryba ir Komisija tvarko prašymus dėl visuomenės galimybės susipažinti su teisėkūros procedūra priimtais dokumentais (visų pirma dėl išimčių, kai nesuteikiamos galimybės susipažinti su dokumentais), o Ombudsmenas padarė išvadą, kad daugeliu atvejų abi institucijos pernelyg plačiai taikė Sąjungos teisės aktų dėl teisės susipažinti su dokumentais išimtis, remdamosi argumentais, kuriuos ESTT jau atmetė; ii) dėl Komisijos atsisakymo suteikti galimybes susipažinti su dokumentais, susijusiais su Sąjungos taisyklių dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams peržiūra, ir suteikti galimybes susipažinti su suinteresuotųjų subjektų ir valstybių narių pastabomis dėl Sąjungos gamtos atkūrimo teisės akto, ir iii) dėl Komisijos nesugebėjimo nustatyti jokių dokumentų, susijusių su keitimųsi informacija su valstybėmis narėmis arba vidaus keitimųsi informacija apie aukšto lygio susitikimų dėl Sąjungos ir Tuniso susitarimo memorandumo dėl strateginės ir visuotinės partnerystės rengimą;

17. palankiai vertina 2024 m. Ombudsmeno atliktus tyrimus etikos srityje; atkreipia dėmesį į „sukamųjų durų“ reiškinio atvejį, susijusį su dviem buvusiais Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo) darbuotojais, tyrimą, pagrįstą skundu dėl pažeidimo, susijusiu su įtariamu už žemės ūkį atsakingo Komisijos nario interesų konfliktu, ir tyrimą dėl to, kaip Komisija užtikrina, kad nebūtų jokio interesų konfliktų su ekspertais, kurie padeda jai vertinti pasiūlymus, finansuotinus Europos gynybos fondo lėšomis;

18. remdamasis tolesnių veiksmų ataskaita pažymi, kad Ombudsmenas

toliau stebėjo skaidrumo ir atskaitingumo klausimus, susijusius su Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone (toliau – EGADP), nagrinėdamas skundus dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, daugiausia susijusius su derybomis dėl nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų; be kitų tokio pobūdžio klausimų, su susirūpinimu atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija labai vėluoja atsakyti į prašymus leisti susipažinti su informacija, ir į suteiktos galimybės susipažinti su informacija lygį, nes tai gali susilpninti piliečių pasitikėjimą Sąjungos administracija; vertina tai, kad Komisija, atsižvelgdama į Ombudsmeno pasiūlytą sprendimą, byloje dėl Nyderlandų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano suteikė platesnes galimybes susipažinti su 172 dokumentais; tačiau griežtai smerkia Komisiją už tai, kad ji atsakė į skundo pateikėjo (žurnalisto) kartotinę paraišką tik po 21 mėnesio, t. y. 2024 m. liepos mėn., kai suteikta galimybė susipažinti su dokumentais nebebuvo naudinga numatytam tikslui; sutinka, kad svarbiais visuomenės interesų klausimais, pavyzdžiui, susijusiais su EGADP, galimybė susipažinti su dokumentais turėtų būti užtikrinama be jokio didelio delsimo, ir mano, kad toks delsimas lema skaidrumo neužtikrinimą ir silpnina demokratinį tikrinimą; pritaria Ombudsmeno nuomonei, kad Komisija, taikydama išimtis dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001[4], turėtų atidžiai įvertinti, ar yra viršesnis viešasis interesas; ragina Ombudsmeną informuoti atitinkamus Parlamento komitetus, kai tik Komisijos vėlavimas dėl su EGADP susijusių dokumentų yra pernelyg didelis, kad būtų galima laiku atlikti politinę kontrolę; be to, ragina Ombudsmeną toliau teikti pirmenybę sisteminiam darbui, susijusiam su nepagrįstu vėlavimu vykdant susipažinimo su dokumentais procedūras, be kita ko, nustatant pasikartojančias administracines kliūtis ir gerąją praktiką institucijose, įstaigose, organuose ar agentūrose; remia Ombudsmeno pastangas skatinti nuosekliai taikyti viršesnio viešojo intereso kriterijų, ypač didelio poveikio byloms, kad prieiga būtų suteikiama laiku ir būtų prasminga visuomenės kontrolės tikslais;

19. primena, kad, anot Ombudsmeno, teisės susipažinti su dokumentais, ypač su teisėkūros procedūra priimtais dokumentais, apribojimai turėtų būti išimtiniai ir taikomi tik tais atvejais, kai tai tikrai būtina; taip pat primena, kad bet koks sprendimas dėl draudimo visuomenei susipažinti su dokumentais turi būti pagrįstas aiškiai ir griežtai apibrėžtomis teisinėmis išimtimis, kartu pateikiant pagrįstą ir konkretų pagrindimą, kad piliečiai galėtų suprasti, kodėl neleista susipažinti su dokumentu, ir veiksmingai pasinaudoti esamomis teisinėmis teisių gynimo priemonėmis; mano, kad aktyvesnis požiūris padėtų užtikrinti veiksmingą skaidrumą ir išvengti brangių ir

---

4 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

varginančių teisinių ginčų tarp piliečių ir institucijų[5]; ragina Ombudsmeną toliau skatinti proaktyvią dokumentų skelbimo praktiką, visų pirma susijusią su teisėkūros ir politikos formavimo dokumentais, siekiant padidinti integruotąjį skaidrumą ir sumažinti administracinę naštą bei bylinėjimosi riziką, susijusią su pakartotiniais prašymais leisti susipažinti su dokumentais;

20. primena, kad vidaus auditorius atliko Ombudsmeno rizikos valdymo sistemos peržiūrą ir sudarė devynių punktų veiksmų planą, kurį numatyta įgyvendinti iki 2024 m. pabaigos; atsižvelgdamas į klausimyną ir tolesnių veiksmų ataskaitą, pažymi, kad visi veiksmai buvo įgyvendinti, įskaitant naujos rizikos vertinimo metodikos priėmimą; ragina Ombudsmeną pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie vidaus auditoriaus atliktos to veiksmų plano įgyvendinimo peržiūros rezultatus; prašo Ombudsmeno taip pat pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi remiantis vidaus audito ataskaitomis 20/04 (dėl IT saugumo), 21/03 (dėl duomenų apsaugos sistemos) ir 22/03 (dėl etikos sistemos);

Žmogiškieji ištekliai, lygybė ir darbuotojų gerovė

21. pažymi, kad bendras Ombudsmeno darbuotojų skaičius skaičius sumažėjo 4,90 proc. – nuo 82 darbuotojų 2023 m. iki 78 darbuotojų 2024 m. be to, atkreipia dėmesį į tai, kad 2024 m. Ombudsmenas įdarbino 46 pareigūnus, palyginti su 40 pareigūnais 2023 m., ir 9 sutartininkus, kaip ir 2023 m. pažymi, kad sumažėjo darbuotojų, dirbančių su pagrindine Ombudsmeno veikla (skundai ir tyrimai), dalis: nuo 42,68 proc. 2023 m. iki 42,30 proc. 2024 m.; be to, pažymi, kad darbuotojų užimtumo lygis padidėjo nuo 95 proc. 2023 m. iki 97 proc. 2024 m., o darbuotojų kaita padidėjo nuo 5,20 proc. 2023 m. iki 6,40 proc. 2024 m.; primena, kad svarbu sudaryti neterminuotas darbo sutartis, siekiant išlaikyti įgūdžius, tęstinumą ir našią darbo aplinką; pabrėžia, kad mažėjantis darbuotojų skaičius pagrindinėse veiklos srityse ir didelė priklausomybė nuo laikinųjų sutarčių gali sumažinti institucinę atmintį ir Ombudsmeno veiksmingumą;

22. apgailestauja, kad Ombudsmeno generalinio sekretoriaus pareigos buvo laisvos daugiau nei dvejus metus, nuo 2022 m. rugsėjo 1 d.; pažymi, kad keletą kartų Parlamentui paraginus užpildyti laisvą generalinio sekretoriaus darbo vietą Ombudsmenas pradėjo tarpinstitucinę procedūrą naujo generalinio sekretoriaus įdarbinimui, 2025 m. birželio 30 d. paskelbdamas kvietimą pareikšti susidomėjimą (Nr. OMB/2/2025), po kurio buvo gauta 14 reikalavimus atitinkančių paraiškų; be to, pažymi, kad atrankos procedūra buvo baigta 2025 m. ir buvo išrinktas naujas generalinis sekretorius, kuris pradės eiti pareigas 2026 m. sausio 1 d.; pažymi, kad šiuo atveju atrankos

---

5 OL C, C/2024/4014, 2024 7 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.

komisiją sudarė trys asmenys, pati ombudsmenė ir du nepriklausomi išorės nariai, kurie dalyvavo vertinant paraiškų atitikimą reikalavimams ir rengiant pokalbius; pažymi, kad Ombudsmenas laikosi nuomonės, jog šių dviejų narių skyrimas ir vyresniųjų darbuotojų dalyvavimas yra svarbios apsaugos priemonės visame procese, kuriomis užtikrinamas atrankos proceso sąžiningumas ir teisėtumas; neabejodamas generalinio sekretoriaus 30 metų patirtimi dirbant Sąjungos valstybės tarnautoju ir 10 metų vadovaujamojo darbo patirtimi, mano, kad dėl to, kad atrinktas generalinis sekretorius anksčiau ėjo dabartinės ombudsmenės kabineto vadovo pareigas, gali susidaryti įspūdis, kad esama interesų konflikto, net jei tas procesas buvo vykdomas visapusiškai laikantis taikytinos sistemos; ragina Ombudsmeną, atsižvelgiant į būsimas procedūras, toliau svarstyti, kaip sustiprinti apsaugos nuo bet kokių numanomų interesų konfliktų ar favoritizmo priemones vykdant atrankos procedūras ir priimant sprendimus dėl skyrimo, suteikiant visapusiškas sąžiningumo ir skaidrumo garantijas;

23. pažymi, kad po ombudsmenės klausymo 2025 m. lapkričio 6 d. Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto nariai 2025 m. lapkričio 18 d. pateikė raštu keletą papildomų klausimų dėl naujojo generalinio sekretoriaus atrankos (OMB/2/2025), į kuriuos ombudsmenė atsakė 2025 m. lapkričio 21 d.; šiuo atžvilgiu nesutinka su ombudsmenės nuomone, kad taikytina *Meroni* jurisprudencija (C-9/56 ir C-10/56), nes ji susijusi ne su įgaliojimų personalo klausimais (pavyzdžiui, darbuotojo atranka) delegavimu, o su veikimo savo nuožiūra įgaliojimų delegavimu išorės / privačioms institucijoms; taip pat pabrėžia, kad Parlamentas nereikalauja, kad ombudsmenė deleguotų jos, kaip paskyrimų tarnybos, teises ir pareigas, nors abejoja dėl jos dalyvavimo atrankos komisijoje, nes pagal Sąjungos teisę nereikalaujama, kad paskyrimų tarnyba būtų atrankos komisijos narė; pabrėžia, kad priimdama galutinį sprendimą, o tai yra paskyrimų tarnybos užduotis, ji taip pat patvirtina, kad visa atrankos procedūra buvo teisėta, įskaitant kandidato atitiktį visiems priimtinumo ir tinkamumo kriterijams; vis dėlto pažymi, kad šis vaidmuo gali atrodyti ne toks aiškus, kai paskyrimų tarnyba taip pat pirmininkavo atrankos komisijai tam tikrais atrankos procedūros etapais, kaip buvo dabartinio proceso atveju; vis dėlto supranta, kad ombudsmenei, kaip pareigūnei, gali tekti dalyvauti paskutiniuose tam tikrų atrankos procedūrų etapuose; atkreipia dėmesį į ombudsmenės paaiškinimą, kad teisiniai apribojimai, susiję su konfidencialumu, kuriais siekiama apsaugoti atrankos proceso nepriklausomumą ir sąžiningumą, riboja galimybes biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai dalytis dokumentais, susijusiais su tinkamumo patikra; vis dėlto primena Parlamento teisę gauti biudžeto įvykdymo patvirtinimui reikalingą informaciją ir pabrėžia, kad tokios informacijos pateikimas nereiškia jos viešo paskelbimo, taip pat pabrėžia, kad Parlamentas turi tinkamas apsaugos priemones, kad galėtų saugiai tvarkyti neskelbtiną medžiagą; atsižvelgdamas į tai,

kas išdėstyta pirmiau, primygtinai ragina Ombudsmeną toliau apsvarstyti Parlamento prašymą ir pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai visus dokumentus, susijusius su tinkamumo patikrinimu, paraiškų vertinimu, faktiškais atrinktų kandidatų pokalbiais su atrankos komisija ir dvišaliu pokalbiu su ombudsmene, susijusiu su Ombudsmeno generalinio sekretoriaus atrankos procedūra (OMB/2/2025); ragina Ombudsmeną apsvarstyti galimybę atlikti vidaus *ex post* svarstymus dėl labai kruopščiai patikrintų skyrimo procedūrų, siekiant nustatyti įgytą patirtį ir galimus būsimų procesų patobulinimus, taip pat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie rezultatus;

24. pabrėžia, kad Ombudsmeno vaidmuo yra skatinti gerą administravimą, įskaitant užtikrinimą, kad visų Sąjungos institucijų, organų, įstaigų ir agentūrų etikos sistema būtų tvirta ir galėtų užtikrinti skaidrumą ir atskaitingumą; yra tvirtai įsitikinęs, kad Ombudsmenas turi laikytis aukščiausių nepriklausomumo, nešališkumo ir sąžiningumo standartų ir kad turi būti vengiama bet kokio veiksmo, kuris atrodytų kaip favoritizmas ar interesų konfliktas, nes tokie veiksmai galėtų pakenkti Ombudsmeno patikimumui, misijai ir Sąjungos piliečių pasitikėjimui; primena, kad, kadangi Sąjunga pavedė Ombudsmenui skatinti etikos standartus ir gerą administravimą, tikimasi, kad Ombudsmenas taikys ypač griežtus standartus savo tarnybos valdymui ir vyresniųjų pareigūnų skyrimui, taip nustatydamas lyginamąjį standartą kitoms institucijoms, organams, įstaigoms ir agentūroms;

25. pažymi, kad, nepaisant to, jog Ombudsmenas yra maža Sąjungos institucija, organas, įstaiga ar agentūra, 2024 m. tarnyboje dirbo 19 pilietybių darbuotojai, kaip ir 2023 m.; tačiau pastebi, kad kai kurių pilietybių darbuotojų yra pernelyg gausu (vieni iš jų sudaro daugiau kaip 30 proc. Ombudsmeno personalo); pabrėžia, kad, atsižvelgiant į palyginti mažą tarnybos dydį, tokia didelė vienos pilietybės koncentracija galėtų turėti įtakos tarpinstituciniam požiūriui į biure esančią įvairovę; ragina Ombudsmeną priimti tikslines įdarbinimo ir informavimo priemones, konkrečiai skirtas nepakankamai atstovaujamoms valstybėms narėms, siekiant užtikrinti, kad tarnyba ir toliau atspindėtų Sąjungos įvairovę;

26. pažymi, kad, kalbant apie lyčių pusiausvyrą, Ombudsmeno tarnyboje dirba daugiau moterų nei vyrų visose darbuotojų kategorijose, ypač vadovybės lygmeniu, kuriame visas pareigas užima moterys; pažymi, kad moterys sudaro 68 proc., o vyrai – 32 proc. visų darbuotojų, palyginti su 67 proc. moterų ir 33 proc. vyrų 2023 m.; ragina Ombudsmeną siekti užtikrinti labiau subalansuotą darbuotojų pasiskirstymą lyčių atžvilgiu; primygtinai ragina Ombudsmeną parengti strategiją, kuria būtų sprendžiamas klausimas, susijęs su tuo, kad tarp vadovaujamąsias pareigas einančių asmenų nėra vyrų; mano, kad siekiant išlaikyti subalansuotą ir įtraukią darbo aplinką visais hierarchijos lygmenimis labai svarbu užtikrinti, kad

Ombudsmenas geriau atspindėtų įvairią Sąjungos piliečių sudėtį;

27. pažymi, kad Ombudsmenas deda pastangas, kad užtikrintų savo darbuotojų fizinę ir psichinę gerovę darbe, ir daugiausia dėmesio skiria komandinės dvasios stiprinimui; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas organizavo mokymus, iš kurių kai kurie buvo privalomi, apie konfliktų sprendimą, atsiliepimų teikimą ir gavimą, negalią ir įtrauktį, taip pat apie pirmąją pagalbą; atkreipia dėmesį į tai, kad 2004 m. Ombudsmenas patvirtino vaiko priežiūros atostogų politiką, kuria kartu su 2021 m. patvirtinta darbo laiko ir mišraus darbo politika užtikrinamos lanksčios darbo sąlygos, kurias darbuotojai naudoja ir vertina; pažymi, kad 2024 m. Parlamento medicinos tarnyba neinformavo Ombudsmeno apie jokią ilgalaikę ligą, sukeltą perdegimo;

28. su pasitenkinimu pažymi, kad, remiantis klausimynu, 2024 m. nepranešta apie nei vieną priekabiavimo atvejį; pripažįsta Ombudsmeno pastangas siekiant užtikrinti darbo aplinką be seksualinio ir psichologinio priekabiavimo, visų pirma didinant informuotumą ir rengiant mokymus; be to, pažymi, kad Ombudsmenas atliko tyrimą, skirtą darbuotojų informuotumui etikos klausimais didinti, kuris parodė, kad darbuotojai yra gerai informuoti apie Ombudsmeno politiką ir gaires dėl psichologinio ir seksualinio priekabiavimo;

29. pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas priėmė 18 apmokamų stažuotojų (tiek pat, kiek ir 2023 m.), iš kurių vienas buvo atrinktas pagal pagirtiną Ombudsmeno stažuočių programą neįgaliesiems; dar kartą pabrėžia, kad stažuotė turėtų būti atlyginama, vadovaujantis 2023 m. birželio 14 d. Parlamento rezoliucija dėl kokybiškų stažuočių Sąjungoje (2020/2005(INL)), kurioje raginama užtikrinti, kad visos stažuotės Sąjungoje būtų apmokamos; pabrėžia, kad mokamos stažuotės yra labai svarbios siekiant užtikrinti lygias galimybes;

Etikos sistema ir skaidrumas

30. palankiai vertina nuolatines Ombudsmeno pastangas stiprinti etikos sistemą ir didinti informuotumą apie ją; pažymi, kad Ombudsmenas surengė mokymus etikos klausimais naujai paskirtiems Ombudsmeno konfidencialiems patarėjams ir Taikinimo komiteto nariams, taip pat privalomus specialiai pritaikytus mokymus konfliktų sprendimo klausimais visiems darbuotojams; pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas peržiūrėjo ir 2025 m. patvirtino peržiūrėtą etikos ir geros elgsenos politiką, siekdamas aiškiau apibrėžti patvirtinimo ir leidimų išdavimo procedūras ir pašalinti spragas, susijusias su etikos taisyklių įgyvendinimu; vertina tai, kad buvo įdiegtas IT sprendimas, leidžiantis kiekvienam tyrimo pareigūnui patvirtinti, kad jam paskirtose bylose nėra interesų konflikto; be to, pažymi, kad visi Ombudsmeno darbuotojai, įskaitant vyresniuosius, yra prašomi kasmet peržiūrėti savo sutuoktinių / partnerių profesinės veiklos

deklaracijas, taip pat savo interesų konflikto deklaracijas;

31. atsižvelgdamas į vidaus audito (pranešimas Nr. 22/03) išvadas dėl Ombudsmeno etikos sistemos pažymi, kad iš šešių pateiktų rekomendacijų penkios buvo įgyvendintos, o viena 2024 m. pabaigoje buvo įgyvendinama; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Ombudsmenas įsteigė drausmės komisiją ir patvirtino kovos su sukčiavimu politiką, kuri taip pat taikoma deleguotiesiems nacionaliniams ekspertams, stažuotojams ir išorės rangovams, kad dar labiau sustiprintų Ombudsmeno etikos sistemą;

32. džiaugdamasis pažymi, kad 2024 m. apie interesų konfliktų atvejus ar informavimo apie pažeidimą atvejus pranešta nebuvo;

33. remdamasis klausimynu pažymi, kad Ombudsmenas oficialiai neprisijungė prie Sąjungos skaidrumo registro (įkurto 2021 m. gegužės 20 d. Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstituciniu susitarimu dėl privalomo skaidrumo registro), siekiant užtikrinti galimybę Ombudsmenui taip pat nagrinėti galimus skundus dėl šio skaidrumo registro sekretoriato; tačiau pažymi, kad Ombudsmenas suderino savo praktiką su skaidrumo registro principais patikrinant, ar pranešėjai ar pašnekovai, dalyvaujantys Ombudsmeno organizuojamuose renginiuose ar posėdžiuose, yra užregistruoti šiame registre; palankiai vertina aukštą skaidrumo lygį, kurį Ombudsmenas pasiekė savo interneto svetainėje skelbdamas informaciją apie tyrimus, komandiruotes, susitikimus ir renginius (ir susijusias išlaidas), kuriuose dalyvauja Ombudsmenas, taip pat vertindamas vyresniųjų vadovų ar kabineto narių prašymus užsiimti profesine veikla po to, kai jie palieka pareigas Ombudsmeno tarnyboje;

Pastatai

34. pažymi, kad galutinis Ombudsmeno biudžetas (po perkėlimų) pastatams ir susijusioms išlaidoms padidėjo maždaug 13,60 proc.: nuo 1 373 000 EUR 2023 m. iki 1 560 709 EUR 2024 m.; pažymi, kad asignavimai nuomai padidėjo maždaug 7 proc., nuo 866 100 EUR 2023 m. iki 926 620 EUR 2024 m.; pažymi, kad mokėjimų vykdymo lygis abejais metais buvo beveik 100 proc.;

35. remdamasis klausimynu pažymi, kad nebuvo padaryta jokių pakeitimų atskirų Ombudsmeno biurų sąlygose, apie kurias anksčiau buvo informuota biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija; džiaugdamasis pažymi, kad V. Havelo pastatas Strasbūre yra visiškai prieinamas riboto judumo ar kitą negalią turintiems asmenims; remia Ombudsmeno pastangas pagerinti Briuselyje nuomojamų patalpų prieinamumą;

Skaitmeninimas, kibernetinis saugumas ir duomenų apsauga

36. giria Ombudsmeną už tai, kad 2024 m. užbaigė svarbų projektą,

susijusį su jo istorinių archyvų skaitmeninimu, prieš perduodamas juos Sąjungos istoriniams archyvams Florencijoje; su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmeno archyvai dabar yra išsaugoti ir prieinami ateities kartoms;

37. palankiai vertina teigiamą Ombudsmeno automatinio vertimo naudojimo poveikį, dėl kurio padidėjo Ombudsmeno interneto svetainės prieinamumas, supaprastėjo bylų paskirstymas ir pagreitėjo skundų nagrinėjimas ir dėl to vertimo išlaidos sumažėjo daugiau kaip 65 proc. (nuo 2022 m. iki 2024 m.) ir taip pat sumažėjo administracinė našta; ragina Ombudsmeną toliau bandyti ir vertinti DI priemones ir jų naudojimo atvejus, kartu laikantis atsargaus požiūrio į jų kūrimą ir diegimą; atsižvelgdamas į tai, ragina Ombudsmeną atsižvelgti į vidutinės trukmės poveikį biudžetui, susijusį su techninе priežiūra, išplečiamumu, darbuotojų įgūdžiais ir galima priklausomybe nuo skaitmeninių priemonių ir paslaugų teikėjų, ir užtikrinti, kad diegimas išliktų saugus ir jam būtų taikoma tinkama žmogaus vykdoma priežiūra;

38. remdamasis klausimynu su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmenas parengė trečiųjų šalių generatyvinių DI priemonių naudojimo vidaus gaires, kuriomis turėtų būti suteikta aiškumo ir nurodymų dėl saugaus ir veiksmingo DI priemonių integravimo į Ombudsmeno darbo procesus; tikisi, kad DI bus naudojamas ne tik vertimui, bet ir, pavyzdžiui, Ombudsmeno jurisprudencijos integravimui į Komisijos didelės apimties kalbų modelį ir istorinės jurisprudencijos, kuri bus naudinga būsimiems tyrimams, panaudojimui; ragina Ombudsmeną toliau bandyti ir diegti DI priemones tais atvejais, kai jos akivaizdžiai pagerina prieinamumą ir veiksmingumą; vis dėlto pabrėžia, kad reikia aiškaus valdymo, žmogaus vykdomos priežiūros, skaidrumo naudotojams ir patikimų duomenų apsaugos priemonių, įskaitant dokumentuotus rizikos vertinimus ir automatizuotų išvedinių kokybės kontrolę, visų pirma tais atvejais, kai DI gali turėti įtakos bylų nagrinėjimui, paskirstymui ar išorės komunikacijai; ragina Ombudsmeną užtikrinti, kad visas DI sukurtas teisines įžvalgas tikrintų už tyrimus atsakingi pareigūnai, ir teikti pirmenybę žmogaus teikiamam aiškinimui, o ne DI grindžiamiems sprendimams; taip pat prašo pranešti apie technines priemones, priimtas siekiant pašalinti algoritminį šališkumą ir apsaugoti Ombudsmeno išvadų objektyvumą;

39. remdamasis klausimynu pažymi, kad 2024 m. vienas darbuotojas baigė intensyvius dviejų mėnesių mokymus duomenų mokslo ir dirbtinio intelekto srityje, siekdamas sustiprinti Ombudsmeno kompetenciją šioje srityje, ir dabar atstovauja Ombudsmenui Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) sukurtame DI korespondentų tinkle įsigaliojus Reglamentui (ES) 2024/1689

(toliau – Dirbtinio intelekto aktas)[6]; taip pat atkreipia dėmesį į Ombudsmeno įsipareigojimą parengti mokymus apie saugų ir etišką DI priemonių naudojimą visiems savo darbuotojams; taip pat atkreipia dėmesį, kad Ombudsmenas 2024 m. kas mėnesį rengė tikslinius privalomus mokymus, siekdamas didinti darbuotojų informuotumą ir įgūdžius kibernetinio saugumo geriausios praktikos srityje; su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmenas reikalauja, kad visi jo darbuotojai reguliariai baigtų kibernetinio saugumo mokymus; ragina Ombudsmeną toliau plėtoti savo skaitmeninimo strategiją, užtikrinant, kad dirbtinio intelekto priemonių diegimas ir toliau visiškai atitiktų etiško naudojimo, skaidrumo, duomenų apsaugos, žmogaus vykdomos priežiūros ir apsaugos nuo algoritminio šališkumo ar netinkamo naudojimo principus;

40. pabrėžia viešųjų pirkimų, kaip priemonės siekti politikos tikslų, pvz., aplinkos ir socialinės darbotvarkės, svarbą; ragina Ombudsmeną į savo viešųjų pirkimų procedūras labiau įtraukti strateginius socialinės atsakomybės ir aplinkos tvarumo kriterijus;

41. pažymi, kad, kalbant apie IT, Ombudsmenas remiasi Parlamento infrastruktūros ir kibernetinio saugumo sistema ir glaudžiai bendradarbiauja su Komisija Sąjungos institucinių priemonių (SYSPER, ABAC, MiPS ir ARES) integravimo ir priežiūros bei IT preliminariųjų sutarčių naudojimo klausimais; pripažįsta, kad sėkmingai įgyvendintas ilgalaikis Ombudsmeno požiūris į integruotų sistemų ir išteklių pritraukimą iš tų dviejų institucijų, siekiant optimizuoti biudžeto panaudojimą ir pagerinti koordinavimą, pavyzdžiui, skaitmeninimo srityje; pažymi, kad pagrindinėse veiklos srityse Ombudsmenas išlaiko tiesioginę priemonių kūrimo ir priežiūros kontrolę saugioje Parlamento aplinkoje, užtikrindamas lankstumą, duomenų apsaugą ir didesnį kibernetinį saugumą; pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas nepatyrė jokių kibernetinių išpuolių;

42. remdamasis klausimynu pažymi, kad 2024 m. gruodžio mėn., gavęs duomenų subjekto skundą, EDAPP pradėjo bylą prieš Ombudsmeną

---

6 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828, (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

pagal Reglamento (ES) 2018/1725[7] 57 straipsnio e punktą; pažymi, kad Ombudsmenui pateikus prašomus paaiškinimus, EDAPP 2025 m. užbaigė bylą, nusprendęs, kad duomenų subjektas gavo pakankamai informacijos;

Aplinka ir tvarumas

43. remdamasis metine ataskaita ir klausimynu pažymi, kad Ombudsmenas toliau mažino savo poveikį aplinkai, skaitmenizuodamas savo procesus, pašalindamas atskirus spausdintuvus, nekeisdamas centrinio procesoriaus įtaisų, kai jie pasiekia eksploatacijos pabaigą, ir beveik visiškai pereidamas prie skaitmeninių leidinių; palankiai vertina Ombudsmeno pastangas siekiant, kad renginiai taptų tvaresni, įskaitant QR kodų naudojimą, vietos tiekėjų maisto tiekimą ir maisto atliekų prevencijos priemonių įgyvendinimą; su pasitenkinimu pažymi, kad abu pastatai, kuriuose yra Ombudsmeno biurai, naudoja 100 proc. atsinaujinančiąją elektros energiją, tiekiamą pagal Parlamento sutartis, ir kad Parlamento Strasbūro pastatuose, įskaitant V. Havelo pastatą, įrengti saulės baterijų plokštės pradėjo gaminti energiją 2024 m.;

44. pažymi, kad, kadangi Ombudsmenas nuomojasi patalpas iš Parlamento, jis naudojasi pastarojo aplinkos vadyba pagal EMAS, įskaitant tokias priemones kaip 19 °C temperatūros nustatymas žiemą, atliekų rūšiavimas, 2024 m. įdiegtas biologinių atliekų surinkimas ir vienkartinių virtuvės reikmenų pakeitimas patvariais stalo reikmenimis; palankiai vertina tai, kad Ombudsmenas taiko žaliųjų viešųjų pirkimų principus tiek savo sutartyse, tiek bendradarbiavimo susitarimuose su kitomis Sąjungos institucijomis;

45. palankiai vertina tai, kad Ombudsmenas toliau skatina tvarų judumą, taikydamas vienodo dydžio įmoką už tvarių rūšių transporto naudojimą, kurią 2024 m. gavo 67 proc. Ombudsmeno reikalavimus atitinkančių darbuotojų (iki AST8/AD8 kategorijos), organizuodamas kasmetines dviračių techninės priežiūros sesijas ir reguliarų savo darbuotojų dalyvavimą tarpinstituciniuose dviračių ir pėsčiųjų iššūkiuose; pažymi, kad automobilių stovėjimo vietų skaičius tebėra ribotas, o dviračių infrastruktūra toliau gerėja;

46. su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į Ombudsmeno pastangas mažinti su kelionėmis susijusių išmetamųjų teršalų kiekį, sistemingai skatinant vaizdo konferencijas ir skaitmeninius sprendimus kaip alternatyvas komandiruotėms ir skatinant keliauti traukiniais, o ne

---

[7] 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

lėktuvais; ragina Ombudsmeną toliau integruoti tvarumo aspektus į savo rizikos valdymo ir informuotumo didinimo veiklą, laikantis 2024 m. veiklos tikslo skatinti žaliąją ir socialinę atsakomybę;

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

47. palankiai vertina dėl tarpinstitucinio bendradarbiavimo sutaupytas finansines ir administracines lėšas, visų pirma tai, kad Ombudsmenas su Parlamentu ir Komisija sudarė įvairius susitarimus dėl paslaugų lygio įvairiose srityse ir kad buvo dalyvaujama tarpinstitucinėse viešųjų pirkimų procedūrose; palankiai vertina tai, kad 2024 m. Parlamento ir Ombudsmeno bendradarbiavimas kibernetinio saugumo srityje įformintas peržiūrėtu tarpinstituciniu susitarimu, pagal kurį Parlamentas gali toliau teikti tvirtą paramą Ombudsmenui kibernetinio saugumo srityje; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant išvengti struktūrų dubliavimosi ir užtikrinti veiksmingą Sąjungos išteklių naudojimą; ragina Ombudsmeną užtikrinti, kad visiems darbuotojams būtų rengiami reguliarūs ir naujausi kibernetinio saugumo mokymai, siekiant išlaikyti aukštą informuotumo ir atsparumo kintančioms kibernetinėms grėsmėms lygį;

48. giria Ombudsmeną už gerą bendradarbiavimą su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Audito Rūmais, kuris 2024 m. vyko ombudsmenės, Audito Rūmų narių ir OLAF generalinio direktoriaus susitikimų ir apsikeitimų nuomonėmis forma; pažymi, kad ombudsmenė taip pat kalbėjo Audito Rūmų konferencijoje apie Sąjungos lėšų susigrąžinimo skaidrumą; be to, pažymi, kad 2024 m. ombudsmenė atitinkamiems Parlamento komitetams pristatė pagrindinių tyrimų išvadas ir toliau sėkmingai bendradarbiavo su nacionaliniais ir regioniniais ombudsmenais taikydama užklausų procedūrą, pagal kurią Europos ombudsmenų tinklo nariai gali užduoti klausimus apie Sąjungos teisę, kurie kyla atliekant tyrimus, o ombudsmenė gauna ekspertų atsakymus iš Sąjungos institucijų; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas surengė Europos ombudsmenų tinklo internetinį seminarą įvairiomis temomis, įskaitant Sąjungos informatorių direktyvos įgyvendinimą ir su laisvu judėjimu susijusius klausimus;

49. remdamasis klausimynu pažymi, kad Ombudsmenas ir EDAPP daugiausia bendradarbiauja *ad hoc* ir neoficialiu pagrindu, siekdami prireikus greitai ir veiksmingai bendradarbiauti; be to, su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmenas ir EDAPP yra pasirašę susitarimo memorandumą, kuriuo reglamentuojamos jų atitinkamos kompetencijos skundų nagrinėjimo srityje ir siekiama išvengti procedūrų dubliavimo;

50. palankiai vertina tai, kad 2024 m. Ombudsmenas tęsė glaudų bendradarbiavimą su atitinkamais Parlamento komitetais (Peticijų komitetu, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetu,

Žmogaus teisių pakomitečiu) svarbiais klausimais, tiesiogiai pristatydamas savo darbą komitetų posėdžiuose arba siųsdamas informaciją komitetų pirmininkams; pabrėžia, kad strateginės iniciatyvos ir tyrimai, kuriuos vykdo Ombudsmenas, yra labai svarbūs didinant Sąjungos administracijos skaidrumą ir atskaitomybę;

Komunikacija

51. remdamasis klausimynu pažymi, kad bendras komunikacijos ir skatinimo veiklos (leidinių, renginių organizavimo, skaitmeninės komunikacijos ir kt.) biudžetas 2024 m. sumažėjo 38 proc.: nuo 155 200 EUR 2023 m. iki 96 515 EUR; pabrėžia, kad, nors biudžeto asignavimai turi būti strateginiai ir orientuoti į rezultatus, Ombudsmenas ir toliau daugiausia dėmesio turėtų skirti piliečių informavimui apie Ombudsmeno įgaliojimus ir išlaikyti pakankamus komunikacijos pajėgumus, visų pirma piliečiams, kurie kreipiasi į Ombudsmeną, kad išspręstų susirūpinimą keliančius klausimus Sąjungos lygmeniu; ragina Ombudsmeną apsvarstyti galimybę perskirstyti sutaupytas lėšas siekiant užtikrinti, kad Ombudsmenas išlaikytų būtiną matomumą ir informavimo veiklą;

52. pripažįsta Ombudsmeno pastangas, dedamas siekiant teikti skaidrią informaciją ir skelbti duomenis (įskaitant statistiką apie darbo krūvį) informatyviu ir naudotojui patogiu formatu Ombudsmeno interneto svetainėje; palankiai vertina tai, kad interneto svetainėje paskelbtas visų skundų tyrimų tvarkaraštis, kuriame pateikiama informacija apie ankstesnius ir būsimus kiekvieno tyrimo etapus;

53. remdamasis klausimynu ir metine ataskaita pažymi, kad 2024 m. Ombudsmenas išplėtė savo informavimo pastangas, sukūręs paskyras platformose „Threads“ ir „Bluesky“, taip įvairindamas savo veiklą socialinėje žiniasklaidoje; pažymi, kad Ombudsmenas toliau akcentavo pagrindines temines sritis, rengdamas specialias socialinės žiniasklaidos kampanijas ir internetinius pasakojimus, o 2024 m. komunikacija buvo sutelkta į etikos standartus Sąjungos institucijose; remdamasis tolesnių veiksmų ataskaita palankiai vertina pagrindinį naujai išrinktos ombudsmenės strateginį tikslą – suteikti daugiau galių piliečiams, o tai apims tikslinę komunikacijos veiklą, siekiant užtikrinti, kad piliečiai, kuriems reikia Ombudsmeno pagalbos, žinotų apie savo teisę ir naudotųsi jo paslaugomis;

54. palankiai vertina Ombudsmeno reguliariai leidžiamą naujienlaiškį „EO express“, kuriame prenumeratoriams teikiama naujausia informacija, skelbiama įvairiose platformose; pabrėžia, kad ombudsmenė dalyvavo daugelyje Sąjungos ir tarptautinių organizacijų renginių ir dažnai davė interviu žiniasklaidai, siekdama paaiškinti Ombudsmeno įgaliojimus, paaiškinti, kokio pobūdžio skundus jis gali nagrinėti, ir informuoti piliečius, kada jie gali kreiptis į Ombudsmeną pagalbos;

55. remdamasis klausimynu su pasitenkinimu pažymi, kad Ombudsmeno interneto svetainė yra sukurta taip, kad atitiktų Sąjungos prieinamumo standartus ir gaires, ir vartotojams teikia įtraukią ir be kliūčių internetinę aplinką, kurioje įdiegtos įvairios prieinamumo savybės; pažymi, kad 2025 m. atliktas Ombudsmeno interneto svetainės prieinamumo ir naudojimo auditas parodė, kad vidutinis atitikties reikalavimams lygis yra beveik 90 proc.; ragina Ombudsmeną toliau reguliariai atlikti auditą šiuo klausimu;

56. palankiai vertina nuolatinį žiniasklaidos dėmesį – 2024 m. buvo paskelbta apie 5 000 straipsnių, kuriuose minimas Ombudsmeno darbas; pažymi, kad Ombudsmenas visuomenės įsitraukimą visų pirma vertina pagal socialinės žiniasklaidos augimą ir interneto svetainės srautą, o per metus sekėjų skaičius nuolat didėjo; pažymi, kad Ombudsmeno „Instagram“, „LinkedIn“ ir „X“ paskyros sulaukė iš viso 9 186 naujų sekėjų, viršydamos 2024 m. socialinės žiniasklaidos veiklos tikslus, taip pat ir unikalių interneto svetainės lankytojų skaičiaus atžvilgiu; pabrėžia, kad svarbu ir toliau teikti pirmenybę išorės komunikacijai, siekiant didinti visuomenės informuotumą apie Ombudsmeno įgaliojimus ir paslaugas, kurias jis teikia Sąjungos piliečiams.